

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2018. augusztus 28-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Kttv.) 231. § (1) bekezdése lehetővé teszi a képviselő-testület számára, hogy a hivatal köztisztviselői vonatkozásában a hivatásetikai alapelvek részletes tartalmát, valamint az etikai eljárás szabályait meghatározza.

A hivatás-etika azoknak az erkölcsi elveknek a foglalatja, amelyeket a különböző életpályákon dolgozó egyéneknek hivatásuk teljesítése közben követni kell.

A Kttv. 83. § (1) bekezdése értelmében hivatás-etikai alapelvek különösen a hűség és elkötelezettség, a nemzeti érdekek előnyben részesítése, az igazságos és méltányos jogszolgáltatás, a méltóság és tisztesség, az előítéletektől való mentesség, a pártatlanság, a felelősségtudat és szakszerűség, az együttműködés, az intézkedések megtételére irányuló arányosság és védelem.

A (2) bekezdés értelmében a vezetőkkel szemben további etikai alapelvek különösen a példamutatás, a szakmai szempontok érvényesítése és a számonkérési kötelezettség.

Eme értékek mellett a törvényesség betartása, a jogkövető magatartás, az államhoz, Alaptörvényhez, a társadalomhoz való hűség, az eskü betartása is e körbe tartozik, ezek azonban a jogi szabályozásban külön is megjelennek, ezért nem kerültek az előző felsorolásba.

Jogkövető magatartás: A közsféra valamennyi szereplőjének nem csupán jogi, hanem erkölcsi kötelessége is a jogállamiság, a demokrácia erősítése, az, hogy a jog betűjének és szellemének megfelelően cselekedjék, ne csupán közfeladatai ellátása során, hanem magánéletében is. (pl. az adó nem, vagy nem megfelelő időben való megfizetése; helyi csendrelelet megszegése a szabálysértésen túlmenően etikai vétségnek is minősíthető).

Összeférhetetlenség: Bizonyos esetei megjelennek a jogi szabályozásban, tekintve például Ket. 42-43. §-aiban szabályozott kizárás eseteit. De az említett példán túli esetekre is vonatkoznak az erkölcsi szabályok.(pl. az ügyfél és az ügyintéző közötti mások által nem ismert baráti és egyéb jellegű viszony fennállása esetén a jelzés elmulasztása az adott munkahelyi vezetőhöz, vagy átadás elmaradása más ügyintézőnek szintén etikai vétségnek tekinthető).

Elfogulatlanság: Nehéz pontosan meghatározni eme jelenség tartalmi jegyeit, mivel sok szubjektív vonás tartozik bele, de minden olyan eset ebbe a körbe vonható, amikor a közfeladatot ellátó dolgozó bármilyen okból akár pozitív, akár negatív irányban a vele kapcsolatba kerülőket kedvezőbb, vagy kedvezőtlenebb elbánásban részesít. (pl. ha az ügyintézőnek az ügyfél ellenszenves, és ebből fakadóan a tényeket figyelmen kívül hagyva, hátrányára hoz döntést, vagy éppen ellenkezőleg előnyben részesíti, ezáltal megsérti az objektivitást, a tárgyyszerűséget, azaz nem dönt elfogulatlanul.)

Előítélet-mentesség, a diszkrimináció tilalma: súlyosabb esetei minősülhetnek bűncselekménynek. Ebben az esetben olyan magatartásról van szó, amikor a közfeladatot ellátó személy ügyintézési eljárásaiból az ügyféllel való bánásmódjából, viselkedéséből kitűnik, hogy nem csak a bőrszín, nemi, faji hovatartozás, de az adott személy emberi vonásai, megjelenése alapján viselkedik előítélettel, alkalmaz diszkriminációt.

Tisztességesség, becsületesség: Azt, hogy valaki tisztességes-e, vagy sem, elsősorban közvetlen környezete, vagy a helyi társadalom értékítélete minősíti. E fogalom több oldalról – objektív és szubjektív szempontból egyaránt – megítélhető, ennél fogva törvényi körülírása nehézkes.

Tisztelet, emberségesség: Ebben az esetben a közfeladatot ellátó személynek a vele kapcsolatba kerülőkkel szemben tanúsított magatartásáról van szó. Több mint elvárható, hogy egyrészt ők is megkapják a megfelelő tiszteletet, sőt a rászorultak, a hátrányos helyzetűek számára a helyzetüknek megfelelő együttérzést és tisztelet nyújtsa az adott dolgozó.

Feddhetlenség: A tisztesség és a feddhetlenség szinte azonos fogalmak. A feddhetlenség azonban talán annyiban több az előbbinél, hogy hivatali és magánéletének legapróbb részleteire is kiterjed.

Jó hírnév: Ennek megőrzése, jobbítása a személyeken túl a szervezetekre, intézményekre, közösségekre egyaránt vonatkozik. A közsférában dolgozó saját cselekedeteivel vagy erősíti, vagy csorbítja ezt, tettei mindenképpen kihatnak rá. Ez a magánéletére is vonatkozik.

Méltóság: Ezen kategória kereteiben meg kell felelnie azt adott szervezet, intézmény általi elvárásoknak, azaz saját maga feladatait és munkakörét a szervezetet megillető méltósággal lássa el.

Udvariasság: Elvárható a közsférában dolgozótól, hogy közfeladatait udvariasan lássa el.

Pártatlanság, tárgyyszerűség: Magában foglalja a tisztességes eljáráshoz, tájékoztatáshoz való jogbiztosítást, azt, hogy ne adjon félreérthető információkat, valamint biztosítson minden olyan feltételt, amely szükséges az ügyfél ügyeinek elintézéséhez.

Hitelesség, szakmaiság, következetesség: A közsférában dolgozónak saját „jól felfogott” érdeke is, hogy magas szakmai színvonalon végezze munkáját, fejlessze tudását, kísérje figyelemmel a jogszabályi változásokat, a gyakorlatot, és ennek megfelelően, befolyásmentesen, pártatlanul szakmai érvekkel alátámasztott döntéseket hozzon, és végezze munkáját. Ha így teszi hosszabb időn át, alakul ki róla az a kedvező értékítélet, hogy „amit mond, az úgy van, az megalapozott”.

Felelősség, elszámolhatóság: Tudatában kell lennie a közfeladatot ellátó dolgozónak, vezetőnek, hogy cselekedetei során az államot, a közhatalmat testesíti meg, és emberek sorsáról dönt(het); felelőtlen magatartásáért el kell számolnia, őt felelősségre kell vonni, tetteivel el kell számolni, s, ha ennek során kiderül, hogy etikai vétséget követett el, az ennek megfelelő következményeket viselnie kell.

Méltányosság: A jog által biztosított keretek között, éljen e lehetőséggel, legyen jóhiszemű és tanúsítson jóindulatot munkája végzése, döntései során.

Közérdek, hűség, lojalitás: A közszolgálati jogviszonyból is fakad, a közérdek iránti elkötelezettség, és a közérdek elsőbbségének biztosítása. (Ezzel együtt indokolt a jogos egyéni érdekek érvényesülésének elősegítése is.) Szorosan kapcsolódik ide a lojalitás, mint a közszféra (ezen belül elsősorban a közigazgatás) működési rendszerének meghatározó elve, amely többek között a mindenkori állami szervekhez, az általuk hozott döntésekhez való pozitív viszonyulást foglalja magában.

Hatalommal való visszaélés tilalma: Az egyik legsúlyosabb olyan vétés, amely meghatározott esetekben bűncselekménynek minősülhet. De e tilalmat megsérti az is, aki hatalmi fensőbbtségét hangoztatja, avagy ennek látszatát kelti és ezáltal megalázott, kiszolgáltatott helyzetbe hoz egy ügyfelet, avagy az ügyfélben az ő magatartása miatt ilyen érzet alakul ki.

Befolyásolás-mentesség: Ezen belül kiemelendő az előnyök elfogadásának tilalma. Amennyiben befolyásolja bármilyen előny a közszférában dolgozó objektív döntését, az jogtalan. Mindennemű, fajtájú, materiális és nem materiális előny értendő ez alatt. Ilyen előnyt a közfeladatot ellátó személy nem adhat, nem kaphat, és nem vehet igénybe (legyen az baráti szívesség, ajándék, ismerősnek, hozzátartozónak munkához, álláshoz juttatása, stb.).

A közvagyon megőrzése: Több, mint jogi közteljesettsége a közszférában dolgozónak, hogy a jó gazda gondosságával takarékosan használja a rábízott vagyont, óvja azt úgy, mintha a sajátja lenne.

Példamutatás: A közszféra minden dolgozójára, de különösen a vezetőre, döntéshozókra érvényes, hogy tetteivel, viselkedésével, magatartásával mutasson példát a környezete, a társadalom számára, hogy miként is kell az etikai magatartásszabályokban rögzítettek szerint, a társadalom által elvárt erkölcsi normák szerint élni és eljárni.

A hivatásetikai szabályozás célja, hogy az etikai alapelvek elfogadása és betartása a munkavégzés minden fázisára kiterjedjen. Ennek érdekében szükséges, hogy a képviselő-testület a köztisztviselők értékrendszeréhez objektív és konkrét alapelveket, szabályokat határozzon meg. A javasolt szempontrendszer általános etikai elveken, szabályokon alapul.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a határozati javaslatban foglaltak szerint fogadja el a Nyúli Polgármesteri Hivatal Etikai Kódexét.

Takács Lajos sk.
jegyző

Határozati javaslat

Nyúl Községi Önkormányzat

...../2018. (VIII. 28.) önkormányzati határozata

Tárgy: Nyúli Polgármesteri Hivatal Etikai Kódexe

1. Nyúl Községi Önkormányzat Képviselő testülete a törvényességi felhívásban foglaltakkal egyetért, azt elfogadja.
2. Nyúl Községi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a Nyúli Polgármesteri Hivatal Etikai Kódexét a határozat mellékletben foglaltak szerint.
3. Nyúl Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Nyúl Község Jegyzőjét, hogy az Etikai Kódex tartalmát a polgármesteri hivatal köztisztviselőivel ismertesse meg.

Határidő: 2018. szeptember 1.

Felelős: Takács Lajos jegyző

Nyúli Polgármesteri Hivatal

ETIKAI KÓDEXE

PREAMBULUM

Az Etikai Kódex célja a közszolgálathoz fűződő közbizalom erősítése, a hivatali ügyintézés színvonalának emelése, a hivatalon belüli munkatársi kapcsolatok fejlődésének elősegítése és a jó munkahelyi légkör kialakítása. Ennek érdekében az Etikai Kódex összefoglalja és rendszerezi a hivatal köztisztviselőitől a szervezeten belül és a külső kapcsolatokban is elvárt magatartási, viselkedési normákat. Az etikai elvek kötelezően alkalmazandó munkajogi szabályként funkcionálnak a hivatalban, melyek a köztisztviselők részére feladatuk ellátásához, hatáskörük gyakorlásához, valamint feletteseik utasításainak végrehajtásához támpontot, iránymutatást adnak.

I.

- (1) Az Etikai Kódex személyi hatálya kiterjed a Hivatal valamennyi köztisztviselőjére, közszolgálati ügykezelőjére, továbbá munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló dolgozójára.
- (2) A közszolgálat feladata – az Alaptörvénnyel és a hatályos jogszabályokkal összhangban – a köz érdekében való eljárás.
A hivatal köztisztviselőinek az önkormányzat és a hivatal szabályzataiban és egyéb belső dokumentumaiban, valamint jelen Etikai Kódexben szabályozott viszonyokra úgy kell tekinteni, mint amelyek az alkotmányos intézményrendszer részét képezik és a helyi közérdek iránti elkötelezettségük az ezeknek való megfelelés által nyilvánulhat meg.

II.

- (1) A köztisztviselőnek következetesen kifejezésre kell juttatnia a közigazgatás politikai semlegességét, ezért közszolgálati feladatainak ellátásán kívüli politikai vagy egyéb tevékenysége semmilyen módon sem veszélyeztetheti a feladatok pártatlan ellátásába vetett bizalmat.
- (2) A köztisztviselő sem munkahelyén, sem lakóhelyén nem folytathat politikai párt, politikai szervezet, vagy mozgalom érdekében kifejtendő aktív tevékenységet, és nem vehet részt olyan kampányban, amelyben tevékenysége meghaladná a véleménynyilvánítási jogával élő állampolgár aktivitását. A köztisztviselő munkahelyén sem viselhet pártjelvényt, vagy más megkülönböztető, akár legális, de kifejezetten politikai vonatkozású szimbólumot.

III.

- (1) A köztisztviselő közvetlen felettesének tartozik felelősséggel. Köteles felettese utasításait követni, kivéve, ha jogszabály másképp rendelkezik. Köteles továbbá tájékoztatni felettesét mindazokról a tényekről és körülményekről, amelyek közvetlenül a munkakörével kapcsolatosak.
- (2) Pártatlanul és tárgyilagosan kell támogatnia a hivatal vezetését a döntések végrehajtásában, valamint a hivatal felelősségi körébe tartozó közügyek intézésében, ennek érdekében biztosítani kell a döntésekhez szükséges minden releváns és törvényesen hozzáférhető információt a hivatali vezetés számára.
- (3) A köztisztviselőnek lelkiismeretesen és pontosan, a törvényesség keretei között kell teljesítenie feladatait.

IV.

- (1) A köztisztviselő hivatali eljárása során köteles:
 - a) a törvényesség szigorú betartásával, tisztességes, becsületes eljárás keretében elfogulatlanul, részrehajlás nélkül, nemre, fajra, nemzetiségre, felekezetre, pártállásra, társadalmi helyzetre tekintet nélkül, az eljárásra ésszerűen szükséges időt fordítva feladatát ellátni;
 - b) közfeladatait szakszerűen, a törvényeknek és a szakma szabályainak megfelelően, legjobb tudása szerint teljesíteni;
 - c) az ügyfelekkel higgadtan, kulturáltan viselkedni, tájékoztatva őket jogaikról és kötelezettségeikről;
 - d) az ügyfelek személyiségi jogainak, emberi méltóságának megóvása mellett érvényesíteni a közigazgatás méltóságát és tekintélyét;
 - e) tartózkodni a felelőtlen ígéretektől, valamint az indulatok, előítéletek, érzelmek látszatától is;
 - f) reklám ajándékok, testvérvárosi delegáció tagjaitól kapott figyelmességi ajándékok, valamint a munkavégzésével kapcsolatos rendezvényen kapott szokásos vendéglátás elfogadása kivételével nem kér és nem fogad el olyan ajándékot, előnyt, meghívást, szolgáltatást vagy bármely más, számára, családjára, rokonaira, vagy velük érzelmi, politikai, gazdasági vagy más érdekszövetségben álló személy számára előnyt ígérő és a köztisztviselő munkájával, munkahelyével bármely módon összefüggésbe hozható;
 - g) minden olyan helyzetet kerülni, amely alkalmas vagy alkalmassá válhat arra, hogy bárki fenyegetéssel vagy bármely ellenszolgáltatással, előny ígéretével vagy biztosításával, jogtalan előny jutására készítse. Olyan magatartást nem tanúsít sem magánéletben, sem esetleges politikai vagy gazdasági jellegű kapcsolataiban, amely alkalmat adhat jogtalan befolyásolás kialakulására;
 - h) a rá bízott köztulajdonban álló eszközöket, berendezéseket és egyéb javakat, közpénzből megrendelt szolgáltatásokat, továbbá a költségvetési, valamint egyéb közösségi célú pénzügyi forrásokat gazdaságosan, hatékonyan kezelni. Az ilyen javakat magáncélra csak kivételesen indokolt esetben, azok károsodása vagy állományának csökkenése nélkül, a jogszabályok által biztosított keretek között, felettese jóváhagyásával, és amennyiben ennek módja megoldott, a használati költségek megtérítése mellett használni.

- i) munkaidőben az esetleges további munkavégzésre irányuló jogviszonya javára, vagy keretében végzett tevékenységtől tartózkodni.
 - j) tartózkodni a munkaköri kötelesség keretében létrehozott szellemi javak sajátként kezelésétől és egyébként szabadon végezhető tevékenysége során annak ellenérték fejében történő felhasználásától.
- (2) A köztisztviselő ügyfelektől, partnertől nem kérhet és nem fogadhat el ajándékot, juttatást vagy egyéb előnyt.

V.

- (1) A köztisztviselő köteles szigorúan betartani a jogszabályok által előírt összeférhetlenségi szabályokat, így nem végezhet olyan üzleti tevékenységet, nem vállalhat olyan beosztást, amely összeegyeztethetetlen hivatalával, beosztásával, illetve közfeladatai ellátásával.
- (2) A köztisztviselő nem élhet vissza hivatali beosztásával, a kezelésében álló közpénzekkel, vagyonnal vagy szolgáltatással, továbbá azokkal az információkkal, amelyek hivatali munkája során jutottak a tudomására és nem használhatja fel azokat saját vagy mások egyéni érdekei előmozdítására – még hivatali beosztásából való távozása után sem.
- (3) A köztisztviselő köteles haladéktalanul jelenteni, ha feladata és magánérdeke között összeférhetlenséget észlel vagy vélelmez, illetve, ha közszolgálati jogviszonyának fennállása alatt összeférhetetlen helyzetbe kerül és ez esetben köteles eleget tenni az annak kiküszöbölésére szolgáló intézkedésnek.

VI.

- (1) A köztisztviselő felhatalmazás nélkül nem hozhat nyilvánosságra olyan hivatalos információkat, amelyek a hivatalon belüli vagy más forrásból bizalmasan jutottak a tudomására.
- (2) A köztisztviselő az állam- és hivatali titoknak esküjében is fogadott megtartásán kívül mind hivatalos, mind magánérinkezései során köteles tartózkodni olyan információk, adatok, tények közlésétől, amelyek nyilvánosságra hozatala az önkormányzat vagy a hivatal tevékenységének hatékonyságát és eredményességét veszélyeztetik.

VII.

- (1) A köztisztviselő köteles külső megjelenésében, viselkedésében, modorában, emberi megnyilvánulásaiban kiegyensúlyozott, mértéktartó, szélsőségektől mentes magatartást tanúsítani. A munkahelyen megjelenni – különösen ügyfélfogadási időben – csak a munkakör által megkövetelt, az ügyfelek és a munkatársak felé tiszteletet kifejező öltözetben szabad.
- (3) A köztisztviselő köteles állampolgári kötelességeit példamutatóan teljesíteni, adó- és köztartozásaival önhibájából ne kerüljön hátralékba.

VIII.

- (1) A vezetőnek törekedni kell arra, hogy az általa vezetett szervezet tekintélye, elismertsége, előnyös megítélése fennmaradjon. A szakmai és közéleti fórumokon képviselnie kell a pártatlan közigazgatás egyetemes értékeit, törekednie kell arra, hogy megnyilvánulásaival erősítse a szakma tekintélyét. A vezetőknek egymás közötti kapcsolataikban szolidárisnak, segítőkészeknek kell lenniük.
- (2) A vezető a vezetése alá tartozókkal szemben – a személyiségi jogok és az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett – köteles a köztisztviselőkhöz méltatlan magatartás minden megnyilvánulása ellen igazságosan fellépni és ennek kapcsán érvényre juttatni az Etikai Kódexben megfogalmazott értékrendet.
- (3) A vezetőnek tartózkodnia kell attól, hogy valamely párt vagy politikai szervezet mellett, vagy ellen nyilatkozzék, vagy egyéni véleménye szerinti elkötelezettséget és megnyilvánulást kívánjon beosztottjaitól.
- (4) A vezető feladata különösen:
 - a) az általa vezetett szervezet eredményes működésének legjobb tudása és ismeretei szerinti biztosítása,
 - b) a saját szakmai ismereteinek továbbfejlesztése, a változó jogszabályok figyelemmel kísérése, tanácskozásokon, szakmai konferenciákon, konzultációkon való részvétel,
 - c) a vezetése alá tartozók önbizalmának növelése, motiválása, a kollegiális kapcsolatok erősítése,
 - d) a részére biztosított utasítási jog körültekintő gyakorlása és a döntéseihez kapcsolódó felelősség vállalása.

IX.

- (1) A jegyző, mint a munkáltatói jogok gyakorlója, jelen Etikai Kódexben foglaltak megsértése esetén megvizsgálja, hogy indokolt-e valamely intézkedés, különösen fegyelmi eljárás lefolytatása a köztisztviselővel szemben.
- (2) Az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben kiszabható büntetés a figyelmeztetés vagy a megrovás.
- (3) A munkáltatói jogkör gyakorlója figyelmeztetést az etikai eljárás lefolytatása nélkül is adhat, amennyiben a tényállás megítélése egyszerű és a normasértést a köztisztviselő elismeri.
- (4) Az etikai eljárás lefolytatására a munkáltatói jogkör gyakorlója 3 tagú, elnökből és két tagból álló etikai bizottságot jelöl ki a hivatal dolgozói közül. A bizottság feladata a normasértés körülményeinek feltárására, illetve –amennyiben az etikai vétség elkövetése bizonyítást nyer – a büntetésre történő javaslattétel. A bizottság az etikai eljárás alá vont köztisztviselőt meghallgatja, ennek eredményét jegyzőkönyvben rögzíti és közli a munkáltatói jogkör gyakorlójával.

- (5) A büntetés kiszabásáról a munkáltatói jogkör gyakorlója dönt. Döntését írásbeli határozatba foglalja.
- (6) Nem lehet etikai eljárást indítani, ha a normasértés alapos gyanújának tudomására jutásától számított 1 év eltelt.
- (7) Amennyiben bizonyítást nyer, hogy a köztisztviselő az etikai vétséget nem követte el, illetve bizonyítottság hiányában a normaszegésért elmarasztalni nem lehet, ennek tényét a munkáltatói jogkör gyakorlója határozatban rögzíti.

X.

- (1) Etikai vétségért nem felelős az,
 - a) aki cselekményét tévedésben, vagy önhibáján kívüli nem beszámítható állapotban követte el,
 - b) akinek az etikai vétség elkövetésekor a tőle elvárható gondosság ellenére sem volt tudomása cselekedetének következményeiről,
 - c) aki cselekményét kényszer vagy fenyegetés hatása alatt, továbbá jogos védelmi helyzetben követte el.
- (2) A köztisztviselő felelősséggel tartozik az általa szándékosan vagy gondatlanul elkövetett etikai vétségért.

XI.

Záró rendelkezések

- (1) Jelen Etikai Kódex 2018. szeptember 1. napján lép hatályba.
- (2) Az Etikai Kódexben foglaltakról a hivatal köztisztviselőit, közszolgálati ügykezelőit tájékoztatni kell. A tájékoztatást a hivatal dolgozóinak elektronikus levélben történő megküldésével kell teljesíteni, melynek megismerését a köztisztviselő, közszolgálati ügykezelő az Etikai Kódex mellékletét képező nyilatkozat aláírásával dokumentálja. A megismerési nyilatkozatot a köztisztviselő, közszolgálati ügykezelő személyi anyagában kell elhelyezni. Minden újonnan belépő köztisztviselő a személyi iratainak átvételével egyidejűleg tesz eleget ezen kötelezettségének.

Nyúl, 2018. augusztus 13.

Takács Lajos
jegyző

Záradék:

Jelen Etikai Kódexet Nyúl Községi Önkormányzat Képviselő-testülete .../2018. (VIII.28.) önkormányzati határozatával fogadta el.

NYILATKOZAT

Alulírott.....köztisztviselő/közfoglalkoztatott
ügykezelő nyilatkozom, hogy Nyúl Községi Önkormányzat Képviselő-testületének/2018.
(VIII.) önkormányzati határozatával jóváhagyott Nyúli Polgármesteri Hivatal Etikai
Kódexében foglaltakat megismertem, azt elfogadom és magamra nézve kötelező érvényűnek
ismerem el.

Nyúl, 2018. év.....hó.....nap

.....
név és aláírás